

#42. KOMUNIA DUCHOWA

Do odczytania w niedzielę 9 lipca 2023 r.

Praktyka duchowej Komunii świętej była znana w Kościele od wielu wieków. Święci i papieże zachęcali do takiej formy spotkania z Bogiem w sytuacji, gdy z różnych powodów fizycznie nie można było przyjąć Ciała Chrystusa. Nauczanie o komunii duchowej stopniowo rozwijało się w Kościele od pierwszych wieków chrześcijaństwa, a okres pandemii i związanych z tym obostrzeń sanitarnych spowodował, że Kościół na nowo przypomniał o tej formie pobożności, zachęcając wiernych, którzy na skutek *lockdownu* nie mogą wziąć udziału we Mszy świętej sprawowanej w kościele, aby w ten sposób jednoczyli się z Chrystusem duchowo.

Czym jest komunია święta duchowa i kto może ją przyjąć? Najprościej mówiąc, jest to sposób duchowego złączenia się z Jezusem, który przy odpowiedniej dyspozycji człowieka może rodzić sakramentalne skutki. Jest to akt wyrażający wielkie pragnienie oraz błaganie, by Jezus przybył do naszej duszy i działał tak, jak byśmy przyjęli Go sakramentalnie podczas mszy.

Komunię świętą duchową możemy traktować zatem jako jeden z najważniejszych sposobów rozbudzenia w sobie miłości do Eucharystii. W komunii duchowej możemy otrzymać łaski tego sakramentu, gdy nie możemy przyjąć Go fizycznie.

Pisze o tym m.in. św. Tomasz z Akwinu, nauczając, że możemy „duchowo spożywać” Eucharystię, jeśli tylko mocno jej pragniemy. Do tej praktyki zachęca również Jan Paweł II w encyklice *Ecclesia de Eucharistia* (34) powołując się na słowa św. Teresy od Jezusa: „*Kiedy nie przystępujecie do Komunii i nie uczestniczycie we mszy św., najbardziej korzystną rzeczą jest praktyka Komunii duchowej (...) Dzięki niej obficie jesteście naznaczeni miłością naszego Pana*”.

Kongregacja Nauki Wiary w dokumencie z 1983 r. przypomina, że chrześcijanin może otrzymać owoce tego sakramentu za pośrednictwem pragnienia Eucharystii. Dotyczy to zwłaszcza chrześcijan cierpiących z powodu prześladowań czy braku kapłanów. Komunii duchową zaleca się także wszystkim, którzy nie mogą uczestniczyć w mszy świętej, na przykład chorym, uwięzionym, a także tym, którzy z różnych powodów, np. choroby, przepisów państwowych, podeszłego wieku, konieczności opieki nad dzieckiem lub osobą niepełnosprawną nie są w stanie dotrzeć do kościoła.

Komunię duchową mogą przyjmować też dzieci, które ze względu na wiek nie przyjmują jeszcze komunii sakramentalnej. Natomiast dla osób żyjących w stanie grzechu śmiertelnego może być jakiś sposób pogłębionej modlitwy i jednoczenia się z Bogiem, lecz z powodu przeszkody w postaci grzechu, nie przyniesie ona pełni łask, jakie są związane są z tym aktem, gdy człowiek ma odpowiednią dyspozycję serca. Dlatego w 1994 r. Kongregacja Nauki Wiary wskazała na możliwość korzystania z komunii duchowej przez wiernych żyjących w związkach niesakramentalnych. Kongregacja przypomina jednakże, że osobom, niebędącym w stanie łaski uświęcającej nie przyniesie ona owoców, jakie przysługują sakramentalnemu zjednoczeniu z Jezusem, lecz również i dla nich komunია duchowa może okazać się miejscem pewnego otwarcia na łaskę i źródłem nawrócenia.

W jaki sposób przystąpić do komunii świętej duchowej? Gdy uczestniczysz w Mszy świętej za pośrednictwem mediów, w momencie, gdy następuje obrzęd Komunii, możesz przyjąć komunię duchowo. Poza liturgią można to również zrobić w każdym innym miejscu i czasie, nawet wiele razy w ciągu dnia. Komunii duchową warto praktykować na przykład w czasie osobistej modlitwy w domu, gdy w ciągu

tygodnia nie udajemy się na Eucharystię. Jest ona również bardzo owocną formą przygotowania się do spożycia Ciała Pańskiego podczas Mszy świętej, w której uczestniczymy w świątyni.

Pierwszym i najważniejszym krokiem jest wzbudzenie w myślach pragnienia jej przyjęcia. Nie muszą temu towarzyszyć silne emocje, o wiele ważniejsza jest nasza decyzja woli, która powinna wyrazić się w wyznaniu wiary w realną obecność Chrystusa w Najświętszym Sakramencie oraz decyzji pragnienia duchowego zjednoczenia z Bogiem. Wystarczy po prostu powiedzieć w sercu: „Wierzę Jezu, że jesteś realnie obecny w Najświętszym Sakramencie i chcę, aby wszystkie sfery mojego istnienia zjednoczyły się z Tobą – moje ciało, mój rozum, wola, uczucia, pragnienia i tęsknoty”.

Mimo że Komunia duchowa nie jest sakramentem, może jednak rodzić w duszy człowieka sakramentalne skutki. Tomasz à Kempis w swoim dziele „O naśladowaniu Chrystusa” poucza o tym w następujący sposób: *„Komu przeszkodzi słuszna przyczyna, a będzie miał dobrą wolę i pobożne pragnienie przyjęcia Komunii Świętej, ten nie zostanie pozbawiony owocu tego sakramentu”*. Te „owoce sakramentu” dotyczą jednak osób, które są w stanie łaski uświęcającej i chcą przyjąć Komunię, ale nie mają możliwości. Praktykę tę, wypracowaną już w średniowieczu, oficjalnie potwierdza Sobór Trydencki objaśniając, że w sytuacji, w której osoba odpowiednio dysponowana (w stanie łaski uświęcającej) nie ma dostępu do Ciała lub Krwi Pańskiej (np. choroba, podróż, brak szafarza), może dostąpić skutków sakramentu Eucharystii, poprzez zwrócenie się do Chrystusa z prośbą wyrażającą pragnienie zjednoczenia sakramentalnego.

Za chwilę rozpocznie się Eucharystia. Uczestnicząc w Mszy świętej masz możliwość przyjęcia Chrystusa w pełni sakramentalnego znaku, a więc zarówno fizycznie, jak i duchowo. Wiele osób, z różnych powodów nie ma takiej możliwości, dlatego pomyśl, czy doceniasz bliskość kościoła, to, że mamy kapłanów i tak łatwy dostęp do Eucharystii. Pomódl się dziś za tych, którzy nie mogą fizycznie uczestniczyć w Mszy świętej, jednoczą się z Jezusem na sposób duchowy.